

BILTEN

O PITANJIMA UNUTRAŠNJIH POSLOVA
Evropske unije i Srbije

08
NOVEMBAR 2009

- Centar za civilno-vojne odnose
- Beogradski centar za ljudska prava
- Forum za bezbednost i demokratiju

- Urednik: Saša Đorđević
- Saradnici: Sonja Stojanović, Adel Abusara, Marko Milošević, Marko Sindić

EVROPSKA UNIJA

Institucionalne i pravne novine

- Šta Lisabonski ugovor stvarno menja u trećem stubu EU? (2)
- „Nova lica“ Saveta za pravosudne i unutrašnje poslova (2)

Analize i procene

- Sprovođenje evropskih standarda u pravosuđu i unutrašnjim poslovima (3)

SRBIJA

Institucionalne i pravne novine

- Finansiranje Sektora za vanredne situacije MUP Srbije (4)

Analize i procene

- Učešće policije u multinacionalnim operacijama (5)

Zanimljivosti

- Tri preporuke za reformu policije u Srbiji (6)
- Unapređenje saradnje MUP Srbije i DCAF (8)

PREDSTAVLJAMO

Regionalne inicijative

- Deveti saziv Generalne skupštine Asocijacije šefova policija Jugoistočne Evrope (SEPCA) (8)

Kalendar aktivnosti

- Kalendar aktivnosti u oblasti pravosuđa i unutrašnjih poslova za mesec novembar i najava događaja (EU, Srbija) (9)

Publikacije

- Za „korak napred“ u reformi policije u Srbiji (10)
- Granična bezbednost, tehnologija i Stokholmski program (11)

Pred vama je **Bilten o pitanjima unutrašnjih poslova Evropske unije i Srbije** koji je rezultat zajedničkog rada tri organizacije – Centra za civilno-vojne odnose, Beogradskog centra za ljudska prava i Foruma za bezbednost i demokratiju. Bilten je deo aktivnosti projekta „Podsticanje uključivanja civilnog društva u reformu policije u Srbiji“. Objavljen je uz podršku Misije OEBS u Srbiji, ambasada Holandije, Norveške i Mađarske, i Ženevskog centra za demokratsku kontrolu oružanih snaga (DCAF). Ukoliko želite da se prijavite ili odjavite sa mejling liste biltena pošaljite e-mejl na sasadjordjevic@ccmr-bq.org

EVROPSKA UNIJA

Institucionalne i pravne novine

Šta Lisabonski ugovor stvarno menja u trećem stubu EU?

Lisabonski ugovor svakako nije doneo onu prekretnicu, odnosno „ustavni skok“ koji je bio zamišljen na početku. U jednom trenutku je čak bio na ivici da propadne i time dovede do trajnijeg zastoja u razvoju Evropske unije (EU). Ipak, njegovim usvajanjem i stupanjem na snagu 1. decembra ove godine, EU se nepovratno menja.



Preuzeto sa veb sajta Službe Vlade Republike Slovenije za razvoj i evropske poslove

Fundamentalnu promenu u oblasti (bivšeg) trećeg stuba EU – Saradnja u oblasti pravosuđa i unutrašnjih poslova u krivičnim poslovima (osim preimenovanja u oblast Sloboda, bezbednost i pravosuđe) predstavlja promena glasanja u Savetu ministara. Naime, glasanje je prošireno na glasanje kvalifikovanom većinom u onim oblastima u kojima je prethodno odlučivano jednoglasno. To su oblasti imigracione politike, politike azila, borbe protiv prekograničnog kriminala itd. Na taj način ubrzaće se donošenje odluka o ovim pitanjima, omogućiće se harmonizacija pravila u ovim oblastima i staviće se tačka na komplikovane sisteme sa različitim pravilima, koja nisu primenljiva u svim državama članicama. Ovo značajno pojednostavljenje proce-

dure omogućiće Uniji efikasniju borbu protiv onoga što se smatra jednim od njenih najvećih savremenih izazova.

Osim toga, svi pravni akti u ovoj oblasti u principu će biti donošeni procedurom saodlučivanja, koja će konačno potpuno uključiti i Evropski parlament u donošenje odluka u kojima do sada nije bio pitan, ili je, u najboljem slučaju imao savetodavnu ulogu. I uloga nacionalnih parlamenata država članica u ovoj oblasti biće značajno ojačana.

Ne sme se zaboraviti da ovim Ugovorom EU postaje pravni subjekt, što je odluka koja će nesumnjivo imati dalekosežne posledice u oblasti poštovanja ljudskih prava. Njom se otvara mogućnost (koja je u Ugovoru i navedena) da EU postane potpisnica Evropske konvencije o ljudskim pravima, a ne kao do sada, da to budu samo države članice.

Konačno, formiranje institucija Evropskog javnog tužioca, Stalnog komiteta za unutrašnju bezbednost, ali i proširenje nadležnosti Evropskog suda pravde u ovoj oblasti daju za pravo oceni da, uz sva ograničenja, Lisabon donosi ozbiljne i korenite promene, nepovratno uključujući u zakonodavne tokove EU oblasti u kojima su do skoro isključiva ovlašćenja imale države članice.

Autor: Adel Abusara, istraživač-saradnik, Centar za civilno-vojne odnose

Datum: 2. decembar 2009.

Link:

[Lisabonski ugovor](#)

„Nova lica“ Saveta za pravosudne i unutrašnje poslove

Žoze Manuel Barozo, novi (i prethodni) predsednik Evropske komisije (EK) predstavio je 27. novembra 2009. godine novi sastav tzv. evropske vlade. EK imenovala je novih 27 komesara, od kojih je 13 iz prethodnog saziva, ali se sada nalaze na novim funkcijama. Nakon „slušanja“ i odobrenja u Evropskom parlamentu u januaru 2010. godine, očekuje se da će nova EK početi sa radom početkom februara.

U novom sazivu došlo je do izvesnih promena u Savetu za pravosudne i unutrašnje poslove (*Justice and Home Affairs Council*). Iako je naziv Saveta ostao isti, došlo je „podele posla“ na dva dela prethodnog Komesara za pravosuđe, slobodu i bezbednost. U novom sazivu postoje dva komesara – prvi za pravdu, osnovne slobode i državljanstvo, drugi za unutrašnje poslove.



Vivien Reding, nova komesarka za pravdu, osnovne slobode i državljanstvo

Vivien Reding (Viviane Reding) iz Luksemburga je nova komesarka za pravdu, osnovne slobode i državljanstvo. U predhodnom sazivu bila je komesarka za informatičko društvo i medije. Pre zauzimanja pozicija u Briselu, ona je stekla doktorat na Sorboni i bogato radno iskustvo kao novinarka vodećeg časopisa u Luksemburgu. Bila je poslanik u luksemburškom i evropskom parlametu. Stranka čiji je član je deo narodnjačke grupacije (European People's Party) u Evropskom parlamentu.



Sesilija Malstrom, nova komesarka za unutrašnje poslove

Sesilija Malstrom (Cecilia Malstrom) je postala komesarka za unutrašnje poslove. Od 2006. do postavljenja na mesto komesara služila je kao

ministarka za poslove Evropske unije u švedskoj vladi. Pre toga je bila poslanik u Evropskom parlamentu. Članica je Liberalne narodne partije i poslaničke grupacije Saveza liberala i demokrata Evrope u Evropskom parlamentu. Ima doktorat iz političkih nauka sa Univerziteta u Grotenbergu. Kao komesarka biće odgovorna za unutrašnju bezbednost, imigracije i migracije, i upravljanje granicama.

Iako se politike koje su ranije bile u nadležnosti jednog komesara sada dele na dva zaduženja, Generalni direktorat za pravosuđe, slobodu i bezbednost se neće podeliti. U nadležnosti komesarke Malstrom biće direktorati zaduženi za imigracije i azil (B), migracije i granice (C) i bezbednost (F), dok će u u nadležnosti komesarke Reding biti direktorati D (zadužen za osnovna prava i ona koj proizilaze iz državljanstva u EU) i E (pravosuđe). Grafički prikaz organizacione strukture Generalnog direktorata za pravosuđe, slobodu i bezbednost možete pogledati na sledećem [linku](#).

Autor: Sonja Stojanović, direktorka, Centar za civilno-vojne odnose

Datum: 30. novembar 2009.

Linkovi:

[Statewatch](#)

Analize i procene

Sprovođenje evropskih standarda u pravosuđu i unutrašnjim poslovima

U Briselu, 16. i 17. novembra 2009. godine održan je ministarski forum predstavnika EU i država zapadnog Balkana o pravosuđu i unutrašnjim poslovima. Posebno se diskutovalo o spremnosti država zapadnog Balkana da primenjuju komunitarno pravo, posebno u oblastima kao što su nezavisnost sudova i borba protiv organizovanog kriminala.

U zaključku Predsedavajućeg EU istaknut je napredak, iako neujednačen, država zapadnog

Balkana na putu ka punopravnom članstvu, posebno u procesu vizne liberalizacije. Posebno je istaknuta potreba da zemlje zapadnog Balkana prodube regionalnu policijsku saradnju, kao i saradnju sa telima i agencijama EU aktivnim u pravosuđu i unutrašnjim poslovima – EUROPOL, EUROJUST, FRONTEX. U tom smislu, ističe se u zaključku, neophodno je da države zapadnog Balkana usvoje i sprovede evropske standarde u oblasti zaštite ličnih podataka. Posebno se podstiče sprovođenje Konvencije o policijskoj saradnji u Jugoistočnoj Evropi. Sprovođenjem se čini „korak napred“ u produbljivanju operativne policijske saradnje i države potpisnice su bliže postojećim evropskim standardima u policijskoj saradnji. Podsetimo, Hrvatska još uvek nije potpisala Konvenciju. Srbija je ratifikovala Konvenciju u julu 2007. godine. Ostale države koje su ratifikovale Konvenciju su Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Makedonija, Moldavija i Rumunija.



Photo: Ralph Kron/Regeringskansliet (www.se2009.eu)

Drugi problem gde države zapadnog Balkana nisu reagovala na adekvatan način je borba protiv korupcije, ističe se u zaključku. Obezbeđivanje nezavisnosti sudova i autonomija tužilaštva su dve bitne stvari za proces evropskih integracija i primena evaluacionih mehanizama Saveta Evrope i Konvencije Ujedinjenih nacija protiv korupcije su više nego potrebni, ističe Predsedavajući. Zemlje zapadnog Balkana su pozvane i na sprovođenje prioriteta definisanih u *Izveštaju o procenama bezbednosnih pretnji organizovanog kriminala u Jugoistočnoj Evropi* koji je pripremljen u okviru Regionalnog centra za

borbu protiv prekograničnog kriminala Inicijative za saradnju u Jugoistočnoj Evropi (SECI centra u Bukureštu).

Države regiona iskoristile su ministarski forum i za bilateralne razgovore. Ivan Šimonović, ministar pravde Republike Hrvatske, najavio je mogućnost potpisivanja sporazuma o uzajamnom izručivanju osoba optuženih za organizovani kriminal i korupciju sa Crnom Gorom. Sa Bosnom i Hercegovinom parafiran je sporazum koji se odnosi na izvršavanje pravosudnih kazni u drugoj državi i sada se čeka odobrenje predsedništva BiH da bi se pristupilo potpisivanju sporazuma, rekao je Šimonović.

Datum: 20. novembar 2009.

Linkovi:

[Swedish Presidency, EnterEurope](#)

SRBIJA

Institucionalne i pravne novine

Finansiranje Sektora za vanredne situacije MUP Srbije

Zbog blokade puta od strane radnika građevinskog industrijskog kombinata „Prvi maj“ iz Lapova međunarodni voz koji je prevezio više od 400 tona eksplozivnog materijala usmeren je na alternativni pravac preko Požege. Tovar su obezbeđivali pripadnici Sektora za vanredne situacije i policije. Obezbeđivanje materijalnih i ljudskih sredstava za normalan rad Sektora od izuzetne je važnosti. Prosto je nemoguće sagledati moguće posledice od izlivanja 400 tona opasnih materija.

U junu 2009. godine, na osnovu zaključka Vlade Republike Srbije izvršeno je preuređenje nekadašnjeg Sektora za zaštitu i spasavanje. Time je u okviru MUP formiran Sektor za vanredne situacije koji će brojati oko 3.600 ljudi – 450 pripadnika Službe za vanredne situacije Ministarstva odbrane, 2.950 vatrogasaca spasioca i 250 inspektora za preventivnu zaštitu. Narodna skupština Republike Srbije bi trebala da do kraja godine usvoji nove zakone o vanrednim situacijama, zaštititi od požara i

prevozu eksplozivnih materija. Prema rečima Predraga Marića, načelnika Sektora za vanredne situacije, primenom ovih zakona bezbednost građana biće poboljšana, a materijalna šteta od požara i drugih nesreća biće smanjena. Marić je u intervjuu za dnevni list Danas rekao da je u 2008. godini Sektor imao više od 30.000 različitih intervencija, od kojih su 80% bili požari.

Institucionalni okvir Sektora za vanredne situacije

U trenutnoj institucionalnoj strukturi Sektora za vanredne situacije postoje četiri uprave: za preventivnu zaštitu, vatrogasno-spasilačke jedinice, za upravljanje rizikom i za civilnu zaštitu. Pored uprava tu je i Nacionalni trening centar za vanredne situacije. Na nivou lokalnih samouprava postoje 27 organizacionih jedinica za vanredne situacije koje imaju identičnu strukturu kao i Sektor.

U oktobru 2009. godine predstavnici vlada Rusije i Srbije potpisali su sporazum za stvaranje posebnog regionalnog Centra za reagovanje u vanrednim situacijama sa sedištem u Nišu. Prema najavama, odluka o formiranju bi trebala da se donese u februaru naredne godine.

Nacrtom zakona o vanrednim situacijama i civilnoj zaštiti, koji je dostupan na zvaničnoj veb prezentaciji [Sektora](#), uređen je novi model finansiranja. Sektor se finansira kroz budžet MUP, autonomnih pokrajina, lokalnih samouprava, sredstava privrednih subjekata i posebnog fonda za vanredne situacije. Zanimljivo je rešenje u Nacrtu zakona po kome se posebni fond finansira kroz nekoliko načina. Predviđeno je da pet odsto naplaćene premije osiguranja od požara, jedan procenat od naplaćene premije osiguranja od odgovornosti u drumskom, rečnom, vazдушnom i železničkom saobraćaju, jedan procenat od prodaje ulaznica za sportske i kulturne događaje, kao i deo sredstava nadležnog organa za upravljanje javnim skloništima, budu izvori Fonda (član 128, Nacrt zakona).

Nacrtom je predviđeno i stvaranje Operativnog centra 112, kao posebno komunikacionog-informacionog centra koji se nalazi u okviru *Službe osmatranja, obaveštavanja i uzbunjivanja*. Operativni centar 112 objedinjuje pozive policiji, vatrogasnoj službi i Hitnoj pomoći i izbori prihoda biće dvojac – 2% od prihoda operatera fiksnih i mobilnih telefonija ostvarenih uslugama za sistem 112 i 5% od

prihoda ostvarenih na osnovu osiguranja transporta opasnih materija.



Preuzeto sa veb sajta Sektora za vanredne situacije

Nakon usvajanja Zakona sledi izrada i usvajanje Nacionalne strategije o zaštiti i spasavanju u kojoj bi se definisali zadaci na planu zaštite, analizirale potencijalne opasnosti i utvrdili strateški ciljevi za narednih pet do osam godina.

Autor: Saša Đorđević, istraživač, Centar za civilno-vojne odnose

Datum: 7. decembar 2009.

Linkovi:

[B92, Danas, Nacrt zakona o vanrednim situacijama i civilnoj zaštiti](#)

Analize i procene

Učešće policije u multinacionalnim operacijama

Učešće policije u mirovnim operacijama sprovedilo se, do sada, na osnovu Zakona o policiji gde se u članu 19 kaže da „na zahtev međunarodnih organizacija ili na osnovu međudržavnih sporazuma čija je članica ili potpisnica Republika Srbija, policija može u inostranstvu da učestvuje u izvršavanju policijskih ili drugih mirnodopskih zadataka“. Pored ovog Zakona, nedavno je Narodna

skupština Republike Srbije usvojila i *Zakon o učešću pripadnika Vojske Srbije i drugih snaga odbrane u multinacionalnim operacijama van granica Republike Srbije*. Domet ovog posebnog akta je u tome što unekoliko izjednačuje položaj policajaca i vojnika i omogućuje efikasniju zaštitu prava učesnika u misijama, što je dosad zahtevalo tumačenje većeg broja zakona Srbije. Drugi važan momenat je materijalne prirode i odnosi se na utvrđivanje finansijskih dobiti učesnika u misijama, što bitno utiče na motivaciju učesnika.



Preuzeto sa sajta Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije

Policija Srbije učestvuje u dve misije pod mandatom UN – u Liberiji (od 2004. godine) i na Haitiju (od 2008. godine) sa ukupno 11 policajaca. Koordiniranje ovih aktivnosti sprovodi Biro za međunarodnu saradnju i evropske integracije MUP Srbije, preciznije jedan službenik u ovoj jedinici zadužen za ovaj posao. Poređenja radi, 19 vojnika Vojske Srbije koji se nalaze u misijama koordinira Centar za mirovne operacije koji broji više desetina ljudi. Obuku za učestvovanje u multinacionalnim operacijama pripadnici policije su prošli u Italiji, Norveškoj, Rumuniji, a dve obuke, uz strano prisustvo, vršene su i u našoj zemlji.

Šta motiviše pripadnike policije da učestvuju u misijama? Finansijske bi mogle biti samo deo odgovora – naime, izlažući se znatnijoj opasnosti po bezbednost i zdravlje, policajci primaju redovnu platu i mali iznos koji dobijaju preko UN – odričući

se sopstvene bezbednosti, ovi pripadnici uspevaju da uštede nešto finansijski. Karijera u MUP isto nije odlučujući faktor – policija ne prepoznaje značaj misija, te ovim pripadnicima često može promaći unapređenje ili neka druga dobit koja bi im inače sledovala. Jedini faktor koji je relevantan jeste iskustvo – oni pripadnici koji prođu međunarodnu obuku i angažman u inostranstvu imaju prilike da neposredno saraduju sa kolegama iz celog sveta, da predstavljaju Srbiju u zemljama gde naših ambasada nema. Iako institucionalno neprepoznato, učešće u misijama je značajno za policiju Srbije: rastu kapaciteti policije za vršenje obuke za mirovne misije (a materijalnih resursa ima) i učesnici u misijama stiču lične kontakte koji mogu biti od velike koristi za docniju međunarodnu saradnju. Neretko se dešava da inostrane kolege koje učestvuju u misijama dospeju u UN kao donosioci odluka – a kontakti iz misija mogu pomoći policiji Srbije za uspostavljanje međunarodnog kredibiliteta i olakšati procedure za neke buduće aktivnosti.

Autor: Marko Milošević, istraživač-saradnik, Centar za civilno-vojne odnose

Datum: 5. decembar 2009.

Zanimljivosti

Tri preporuke za reformu policije u Srbiji

U četvrtak 3. decembra 2009. godine, u Medija Centru u Beogradu održana je prezentacija prve Zbirke praktične politike za reformu policije u Srbiji, u organizaciji Beogradskog centra za ljudska prava, Centra za civilno-vojne odnose i Foruma za bezbednost i demokratiju.

Na početku, Sonja Stojanović, direktorka Centra za civilno-vojne odnose, istakla je važnost procesa reforme policije u Srbiji, a posebno tema koje su istraživači u Zbirci obradili – kontrola policije, nedostatak strateškog pristupa u reformi policije i odnos nacionalnih manjina i policije u Srbiji. To je naročito važno jer prema zadnjem istraživanju javnog mnjenja veći procenat građana veruje, u

odnosu na istraživanje iz 2008. godine, da policija deluje kao instrument za zaštitu interesa vlade i političkih stranaka, rekla je Stojanović. Iz tog razloga podsticanje učešća organizacija civilnog društva u procesu reformu policije iz izuzetne važnosti, ocenila je direktorka Centra za civilno-vojne odnose.



Nakon uvodne reči istraživači tri organizacija civilnog društva su predstavili glavne nalaze i preporuke predloga praktičnih politika. Žarko Marković, istraživač Beogradskog centra za ljudska prava, naročitu je pažnju obratio na trenutnu praksu u oblasti kontrole rada policije, kao i na mehanizme za rešavanje pritužbi građana na postupanje policije. Kao posebne preporuke koje se odnose na unutrašnju kontrolu, Marković je istakao mogućnost osnivanja tzv. policijskog ombudsmana ili da se preciznije reguliše nadležnost i postupanje Zaštitnika građana u pogledu rešavanja pritužbi građana na rad policije. Kao mogući preventivni mehanizam, potrebno je uvesti tzv. sistem ranog upozoravanja, kako bi se evindentirao broj pritužbi na rad svakog policijca, rekao je Marković.

Saša Đorđević, istraživač Centra za civilno-vojne odnose, istakao je obavezu Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije (MUP), koja proizilazi iz Zakona o policiji iz 2005. godine, da izradi i usvoji strateški plan policije. Nepostojanje strateškog plana reforme policije uočila je i Evropska komisija u poslednjem izveštaju o napretku Srbije za 2009. godinu. U tom pogledu, Đorđević je istakao da strateški planovi Evropske unije (EU), kao što je Stokholmski program, mogu

da predstavljaju dobar početni model za strategiju reforme policije u Srbije. Stokholmski program je petogodišnji strateški plan EU za produbljivanje saradnje u oblasti pravosuđa i unutrašnjih poslova i trebalo bi da se usvoji na sastanku Saveta za pravosudne i unutrašnje poslove EU 10. ili 11. decembra 2009. godine. Stokholmski program važiće za period od 2010. do kraja 2014. godine.

Na kraju je Miloš Stanojević, istraživač Foruma za bezbednost i demokratiju, istakao važnost odnosa nacionalnih manjina i policije u reformi policije za poboljšanje bezbednosti, posebno u pograničnim delovima zemlje u kojima je i najveća koncentracija nacionalnih manjina. Da bi se ova promena ostvarila neophodno je promeniti sliku koju o policiji imaju pripadnici nacionalnih manjina sa ciljem poboljšanja njihove saradnje i komunikacije. Taj odnos potrebno je sagledati u postojećoj društveno-ekonomskoj situaciji u Srbiji, rekao je Stanojević. Poboljšanjem odnosa ispunjavaju se određeni standardi EU, ali poštovanje prava nacionalnih manjina od strane policije ne treba da se shvati kao obaveza prema EU, već kao efikasno sredstvo u izgradnji poverenja dveju strana, zaključio je Stanojević.

Sonja Stojanović je u rezimeu na kraju prezentacije Zbirke posebno istakla zajedničke elemente, ali i najbitnije za sva tri rada. To su neophodnost uspostavljanja strateškog pristupa reformi policije, unapređenje saradnje policije sa lokalnim zajednicama i odgovornosti policije prema svakom pojedincu, kao i preventivni rad policije.

Nakon prezentacije usledila je rasprava povodom postojeće prakse rešavanja pritužbi građana na postupanje policije i o tome da li sistem prigovaranja treba ili ne treba da ostane u okvirima MUP. Isto tako, diskutovalo se i o mogućnosti preliivanja rešenja Evropskog naloga za hapšenje na region zapadnog Balkana.

Prezentacija prve Zbirke praktične politike za reformu policije u Srbiji je deo aktivnosti projekta „Podsticanje uključivanja civilnog društva u reformu policije“. Projekat podržavaju Misija OEBS u Srbiji, ambasade Holandije, Norveške i Mađarske, kao i Centar za demokratsku kontrolu oružanih

snaga iz Ženeve. Zbirku možete preuzeti na sledećem [linku](#).

Datum: 4. decembar 2009.

Unapređenje saradnje MUP Srbije i DCAF

Potpredsednik Vlade Srbije i ministar unutrašnjih poslova Ivica Dačić boravio je u trodnevnoj poseti Ženevi, od 23. do 25. novembra. Pored prisustvovanja otvaranju Saveta Međunarodne organizacije za migracije (IOM) i razgovora sa Silvanom Brusenom, direktorom Ureda Međunarodne strategije UN za sprečavanje rizika od katastrofa i Antonijom Guterešom, visokim komesarom UN za izbeglice (UNHCR), drugog dana posete Dačić se sastao sa Tedom Vinklerom, direktorom kancelarije Ženevskog centra za demokratsku kontrolu oružanih snaga (DCAF).

Saradnja između Ministarstva unutrašnjih poslova i Ženevskog centra za demokratsku kontrolu oružanih snaga datira od 2000. godine i obuhvata sve oblasti policijske saradnje, uključujući i pograničnu policiju. Cilj ove saradnje su efikasnija borba protiv kriminala i korupcije, kao i razmena iskustava u oblasti reforme policije. Vinkler je istakao da trenutni odnosi ove dve institucije ne mogu biti bolji i naveo primer ministarske konferencije koju je organizovalo srpsko Ministarstvo unutrašnjih poslova u Beogradu, u proleće ove godine, na kojoj je bilo 250 učesnika i gde je istaknut visok stepen regionalne saradnje. Dva stuba na kojima počivaju ovi odnosi su pogranična policijska saradnja i Konvencija o policijskoj saradnji u Jugoistočnoj Evropi, koja se veoma često naziva „Bečkom konvencijom“.

Ministar Dačić potpisao je, u ime Srbije, protokol sa DCAF o upućivanju oficira za vezu, odnosno policijskog atašea u sedište regionalnog centra DCAF u Ljubljani, u kojem se nalazi sekretarijat Konvencije za policijsku saradnju u jugoistočnoj Evropi. Podsetimo, Konvencija je potpisana u maju 2006. u Beču, na inicijativu Austrije, koja je tada predsedavala EU. To je najvažniji međunarodni

sporazum u oblasti pravosuđa i unutrašnjih poslova u ovom delu Evrope, koji za cilj ima borbu protiv regionalnog organizovanog kriminala, kao i razvijanje i približavanje pravosuđa standardima EU. Veoma često se Konvencija upoređuje sa Šengenskim sporazumom. Konkretno, mere predviđene ovom konvencijom odnose se na razmenu informacija, zajedničke istrage i graničnu kontrolu, zaštitu svedoka itd.

Pored ovoga, Dačić je skrenuo pažnju na predstojeću intenzivnu aktivnost u oblasti zakonodavstva i u oblasti reformi MUP i policije. Istakao je da je za uspešnu reformu u narednom periodu neophodno iskustvo onih zemalja, organizacija i institucija koje su ovaj period prošle pre nas i koje su razvile uspešne koncepte i projekte, koji su u njihovim zemljama realizovani.

Autor: Marko Sinđić, stažista, Centar za civilno-vojne odnose

Datum: 30. novembar 2009.

Linkovi:

[Vlada Republike Srbije](#)

PREDSTAVLJAMO

Regionalne inicijative

Deveti saziv Generalne skupštine Asocijacije šefova policija Jugoistočne Evrope (SEPCA)

U Sarajevu, od 11. do 13. novembra, održana je deveta Generalna skupština Asocijacije šefova policija Jugoistočne Evrope. Skupština je održana kako bi se uredile aktivnosti za narednu godinu i sagledali rezultati SEPCA u 2009. godini. Posebno je bilo reči o izradi novog statuta i privođenju kraju sprovođenja trogodišnje strategije koja ističe 2010. godine. Mijo Krešić, zamenik ministra bezbednosti i Zlatko Miletić, glavni generalni inspektor Federalne uprave policije Bosne i Hercegovine, istakli su na otvaranju skupštine da je produbljiv-

anje policijske saradnje u Jugoistočnoj Evropi ne samo politički interes EU, već i regiona i međunarodnih organizacija.



Preuzeto sa sajta Federalne uprave policije Bosne i Hercegovine

Na sastanku su se razmatrane i mogućnosti jačanja regionalne policijske saradnje u suzbijanju organizovanog kriminala i korupcije, posebno na operativnom nivou. Zaključeno je da je potrebno aktivnije uključiti u saradnju u regionu INTERPOL, EUROPOL, kao i druga tela i inicijative aktivne u oblasti pravosuđa i unutrašnjih poslova.

Stefan Feler, šef Policijske misije EU u Bosni i Hercegovine (EUPM) i Žan-Mišel Lubotan, direktor INTERPOL, naglasili su da je SEPCA značajna mreža u Jugoistočnoj Evropi i instrument multilateralne i bilateralne policijske saradnje. Strateška opredeljenja SEPCA su dopunska i slična prioritetima na kojima insistira EUPM, ali je za efikasnu borbu protiv organizovanog kriminala potrebno uključiti raspoložive institucionalnih strukture, pojačati komunikaciju kroz razmenu informacija i sposobnost policijskih snaga, ali i pravosudnih institucija, rekao je Feler.

Miletić je istakao da je skup dobra prilika za dogovor o sprovođenju započetih projekata, pre svega u jačanju kapaciteta za rad policije u zajednici, kriminalističko-obaveštajnog rada i na aktivnosti za suzbijanje krađe motornih vozila. Na skupštini bilo je reči i o nastavku sprovođenja Konvencije o policijskoj saradnji u Jugoistočnoj Evropi i o novim projektima za povećanje integrite-

ta policije, borbe protiv falsifikovanja evra i razmene informacija u vezi sa DNK.

Hido Bišćević, glavni sekretar Regionalnog saveta za saradnju (Regional Cooperation Council, RCC) najavio je zajedničke aktivnosti RCC, SEPCA i Regionalne inicijative za migracije, azil i interno raseljena lica (MARRI) na harmonizaciji nacionalnih zakonodavstava o državljanstvu sa evropskim standardima. Takođe, najavio je i pripreme za izradu regionalne strategije u oblasti pravosuđa i unutrašnjih poslova kako bi se definisali prioriteti i rešenja za produbljivanje regionalne saradnje. Konferencija povodom novog projekta RCC biće održana 16. i 17. decembra u Sarajevu.

Datum: 8. decembra 2009.

Linkovi:

[SEPCA Newsletter](#), [Moje Vijesti](#), [Federalna uprava policije](#), [Policijska misija EU](#)

Kalendar aktivnosti

Kalendar aktivnosti u oblasti pravosuđa i unutrašnjih poslova za mesec novembar i najava događaja (EU, Srbija)

DATUM	AKTIVNOST	LINK
4.	Treći sastanak Globalnog foruma za migracije i razvoj u Atini, Grčka	www.se2009.eu/GFDM
15.	Potpisani sporazumi o policijskoj saradnji i readmisiji sa Francuskom	Vlada Republike Srbije
16-17.	Ministarski forum EU i država zapadnog Balkana o pravosuđu i unutrašnjim poslovima	www.se2009.eu
20.	Dvadeset godina postojanja Konvencije Ujedinjenih nacija o pravima deteta	www.se2009.eu
23-25.	Potpisan protokol MUP i DCAF	Vlada Republika Srbije
25.	Nova debata o Stokholmskom programu	www.se2009.eu

26.	Norveška pristupila tzv. Ugovoru iz Prima	www.se2009.eu
30-01.	Sastanak Saveta za pravosuđe i unutrašnje poslove	www.se2009.eu
02.12.	Rezultati istraživanja javnog mnjenja o reformama policije	Vlada Republike Srbije RTS

NAJAVA DOGAĐAJA

16.12.	Konferencija u Regionalnom savetu za saradnju za produblivanje regionalne policijske i pravosudne saradnje	RCC
TBC	Međunarodna konferencija o sprečavanju rizika od katastrofa sledeće godine u Beogradu	Vlada Republike Srbije

Publikacije

Za „korak napred“ u reformi policije u Srbiji

Žarko Marković, Saša Đorđević, Miloš Stanojević, *Zbirka predloga praktične politike za reformu policije u Srbiji broj 1* (Beograd: Beogradski centar za ljudska prava, Centar za civilno-vojne odnose, Forum za bezbednost i demokratiju, 2009).

Prva zbirka predloga praktične politike za reformu policije u Srbiji nastala je kao rezultat zajedničkog rada tri istraživača iz tri organizacije civilnog društva – Beogradskog centra za ljudska prava, Centra za civilno-vojne odnose i Foruma za bezbednost i demokratiju. U Zbirci možete pročitati tri predloga praktične politike za reformu policije u Srbiji. Radovi se bave posebnim i aktuelnim temama u procesu reforme policije.

Na početku, Žarko Marković predstavlja kratak pregled trenutnog stanja, kako pravne regulative tako i celokupne (ne samo pravne) prakse u oblasti kontrole rada policije, počev od instrumenata spoljašnje kontrole, preko sektora unutrašnje kontrole, sve do mehanizma za rešavanje pritužbi

građana na postupanje policije. U radu su ponuđena sokvirna ili konkretna rešenja kojim bi se trenutni problemi rešili ili ublažili, sve sa ciljem uspostavljanja efikasnije kontrole nad radom policije.



Naslovna strana Zbirke

Zatim, Saša Đorđević predstavlja prioritete petogodišnje strategije EU u oblasti izgradnje i očuvanja Prostora slobode, bezbednosti i pravde i njihove posledice na proces reforme policije u Srbiji. U radu možete saznati zašto je neophodno strateški pristupiti reformi policije u Srbiji i na koji način prioriteti utvrđeni predlogom Stokholmskog programa mogu da utiču na poštovanje i zaštitu ljudskih prava i produblivanje regionalne policijske saradnje.

U radu Miloša Stanojevića možete saznati kako promena percepcije policije od strane nacionalnih manjina predstavlja važan činilac u procesu reforme policije u Srbiji. Naime, razvijanje poverenja između etničkih manjinskih zajednica i policije preduslov je njihove bolje saradnje a time i efikasnijeg rešavanja savremenih bezbednosnih izazova. U ovom radu navode se i razlozi za promenu slike koju o policiji imaju pripadnici nacionalnih manjina.

Rad sadrži i listu opštih i/ili konkretnih preporuka. Potrebno je da poslanici Narodne skupštine Republike Srbije prodube znaje o radu

policije kako bi efikasno sprovodili zadatka spoljašnje kontrole. Predlaže se i stvaranje tzv. policijskog ombudsmana, kao specijalizovanog tela u pogledu rešavanja pritužbi građana na rad policije. Potrebno je omogućiti odgovorajuća finansijska sredstva da se mera policijskog zadržavanja sprovodi u policijski, stanicama, a ne u zatvorima, što je trenutno slučaj i što je formalnopravno nezakonito.

U izradi Strategije reforme policije neophodno je razvijati kapacitete Biroa za strateško planiranje, kao i obavezati MUP da na godišnjem nivou izrađuje i objavljuje Izveštaje o sprovođenju strategije koji može biti sastavni deo godišnjeg Izveštaja o radu MUP. Uloga policije u održavanju javnog reda i mira je presudna za uspostavljanje unutrašnje bezbednosti pri čemu zaštita osnovnih prava i sloboda svih građana treba da predstavlja prioritet svakog policijskog službenika.

Uloga medija je od izuzetne važnosti u promociji rada policije, naročito u poboljšanju percepcije nacionalnih manjina prema policiji. Sa istim ciljem potrebno je i pojačati ulogu Nacionalnih saveta nacionalnih manjina u komunikaciji sa policijom. Potrebno je u kontinuitetu raditi na poboljšanju rada opštinskih odbora za bezbednost jer je dosadašnja praksa pokazala poboljšanje rada policije u očima javnosti. Jedna od najvažnijih preporuka je usvajanje i sprovođenje Nacionalne strategije za rad policije u zajednici.

Zbirku možete preuzeti na sledećem [linku](#).

Datum: 2. decembar 2009.

Granična bezbednost, tehnologija i Stokholmski program

Didier Bigo and Julien Jeandesboz, *Border Security, Tehnology and the Stockholm Programme* (Brussels: Centre for European Policy Studies, 2009).

Publikacija „Granična bezbednost, tehnologija i Stokholmski program“ nastala je u okviru INEX projekta (www.inexproject.eu), koji proučava etičke tenzije u unutrašnjoj i spoljnoj politici EU. Ovaj projekat je finansiran od strane EK, a izvodi se pod okriljem Međunarodnog instituta za izučavanje mira, sa sedištem u Oslu. Cilj publikacije je da razmotri rastuće oslanjanje na tehnologiju, u kontekstu bezbednosnih politika EU, a posebno u nacrtu Stokholmskog programa.

Najveća prednost Stokholmskog programa u odnosu na ranije programe je naglasak na građanske slobode i prava. Međutim, u sferi zaštite ličnih podataka, slobode i prava su predviđena samo za građane EU. Pitanje zaštite ličnih podataka osoba koje se nalaze u EU a nisu iz zemalja članica, ili osoba koje traže međunarodnu zaštitu, nije rešeno. U nacrtu su predviđene intervencije državnih i naddržavnih autoriteta u sferu zaštite podataka, ali nisu predviđene intervencije privatnih organa, koji su takođe uključeni u menadžment podataka. U odeljku gde se pominje razmena podataka sa trećim državama, pominju se „adekvatni standardi“, ali oni nisu definisani do kraja. Dalje, iako je istaknuta spremnost da se konsultuju stručnjaci iz oblasti bezbednosti, nije predviđena saradnja sa Evropskim supervizorom podataka o ličnosti (*European Data Protection Supervisor*) i Komitetom za građanske slobode, pravosuđe i unutrašnje poslove Evropskog parlamenta. U delu gde se razmatra granična bezbednost autori skreću pažnju na velike propuste u poštovanju prava i sloboda, pogotovu onih osoba koje traže međunarodnu zaštitu, tj. azil. Da bi se ovo prevazišlo moraju se razviti nezavisni mehanizmi za nadgledanje rada FRONTEX.

Autori predlažu nekoliko generalnih preporuka za izmenu Stokholmskog programa. Najvažnija od njih tiče se promene fokusa sa *građanskih* sloboda i prava na *individualne* slobode i prava. S tim u vezi, potrebno je da se politike bezbednosti EU prošire tako da obuhvate ne samo građane EU, već i sve ostale osobe na teritoriji EU. Razmenu podataka sa trećim zemljama treba podići na viši nivo, tako da bude obezbeđena najviša moguća zaštita podataka. Takođe, potrebno je sprovesti detaljnu evaluaciju sadašnjih sistema razmene i procesuiranja, koja će

uključiti relevantne organizacije. Sledeći koraci su razvoj EUROSUR (Sistema za nadzor spoljnjih granica), promene u radu FRONTEX, kao i osnivanje tela koje će proveravati usklađenost rada ovih tela sa zakonodavstvom EU.

Publikaciju možete preuzeti na sledećem [linku](#).

Datum: 20. novembar 2009.

Urednik:

Saša Đorđević (sasadjordjevic@ccmr-bg.org)

Saradnici:

Adel Abusara (adel.abusara@ccmr-bg.org)

Marko Milošević (markomilosevic@ccmr-bg.org)

Marko Sindić (marko.sindjic@yahoo.com)

Recenzent:

Sonja Stojanović (sonjastojanovic@ccmr-bg.org)

Centar za civilno-vojne odnose

www.ccmr-bg.org | www.bezbednost.org

Beogradski centar za ljudska prava

www.bgcentar.org.rs

Forum za bezbednost i demokratiju

www.fbd.org.rs

Misija OEBS u Srbiji

www.osce.org/serbia/

Centar za demokratsku kontrolu oružanih snaga

www.dcaf.ch

Ukoliko želite da se prijavite ili odjavite sa mejling liste Biltena, pošaljite e-mejl na sasadjordjevic@ccmr-bg.org